AJUNTAMENT
VILAFRANCA
DEL PENEDÈS

Memòria d'activitats
2013
del Servei de Salut

AJUNTAMENT
VILAFRANCA
DEL PENEDÈS

LA PROTECCIÓ DE LA SALUT

Vigilància alimentària

Dins aquest programa, es treballa la gestió del risc per a la salut derivat dels productes alimentaris en les activitats del comerç minorista, del servei i la venda directa d'aliments preparats a les persones consumidores.

Durant l'any 2013, l'activitat ha estat la següent:

- S'han fet 11 inspeccions a 8 establiments, degut a denúncies alimentàries.
- S'han fet 30 inspeccions a 30 establiments, dins el programa de control alimentari 2011-2015, ja que com a conseqüència de les primeres valoracions de risc fetes l'any 2011 i 2012, s'han inspeccionat els establiments que varen donar alt risc en el seu moment.
- S'han emès 29 requeriments per solucionar deficiències.

També s'ha continuat amb l'elaboració del mapa de risc sanitari dels establiments alimentaris de Vilafranca que es va iniciar l'any 2011, per la qual cosa, s'han visitat 156 establiments:

- 10 carnisseries
- 10 fruites i verdures
- 2 peixateries
- 11 forns de pa i pastisseries
- 24 establiments polivalents
- 1 Gelateria
- 79 bar i restaurants, menjars preparats
- 21 altres (herbolaris, venda de xocolates,....)

En aquests moments, podem considerar finalitzada la primera fase del mapa de risc, amb els següents resultats:

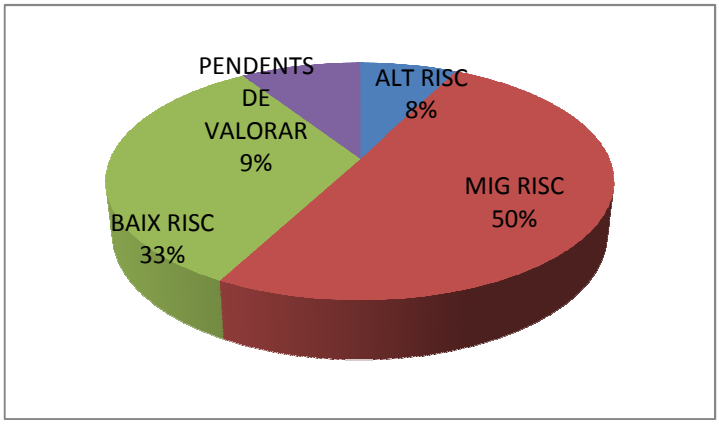

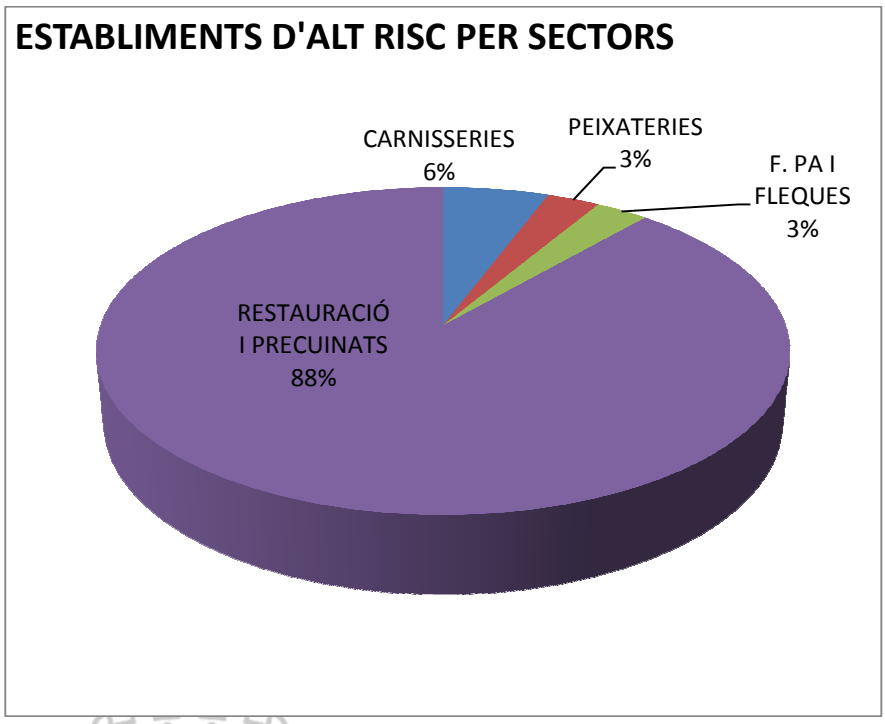

Aquest estiu, s'han realitzat **dues sessions formatives** a varis establiments de Vilafranca, concretament en el sector de la restauració. Han assistit un total de 29 establiments, bars ó restaurants, que han rebut informació en quant a poder **implantar els Plans d'Autocontrol** en els seves activitats alimentàries. La formació va tenir una durada d'unes 2 hores i mitja aprox. A posteriori s'ha donat suport "in situ", mitjançant personal becari durant l'estiu 2013, que ha visitat cadascun dels locals assistents a la formació per fer-ne el seguiment individualitzat.

La formació es va dur a terme amb el suport d'un tècnic de la Diputació de Barcelona.

L'objectiu de la formació era fer un seguiment del grau de compliment de la normativa vigent en matèria d'autocontrols. Concretament del que diu referent a aquest assumpte el Reglament CE 852/2004, relatiu a la higiene dels productes alimentosos, i en l'àmbit concret de l'elaboració de menjars preparats, i el RD 3484/2000, pel qual s'estableixen les normes d'higiene per a l'elaboració, distribució i comercialització de menjars preparats.

Com a prova pilot per veure si la formació havia tingut alguna incidència sobre el risc de l'establiment, es va fer una inspecció i revaloració d'alguns establiments que havien rebut la formació i d'altres que no l'havien rebut. Així doncs, es van inspeccionar i revalorar 19 establiments dels quals, 11 havien rebut formació i 8 no. Els resultats es mostren al gràfic següent i ens indiquen que si bé s'ha produït una disminució del risc en tots els casos, en aquells que van rebre la formació, aquesta disminució va ser major, la qual cosa ens reforça en el fet que un dels aspectes més importants perquè

aquest programa tingui èxit serà el component de la formació i la difusió d'informació entre els responsables dels sectors alimentaris.

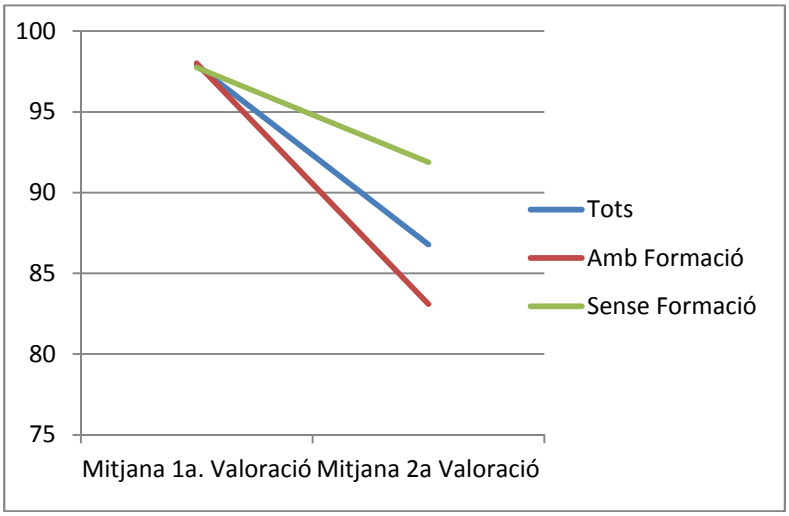

Tinença responsable d'animals de companyia.

Dins aquest programa ens ocupen de gestionar tots aquells aspectes que tenen a veure amb els animals de companyia i amb les colònies de gats urbans, amb l'objectiu que la presència d'aquests animals a Vilafranca no representi un risc per a la salut de les persones, i, a la vegada, donar-los un tracte de respecte, evitant-los patiments i maltractes.

- S'han censat 162 nous animals
- S'han donat de baixa al cens 23 animals per defunció o canvi de propietari
- S'ha gestionat la recollida de **73 gossos** i **46 gats abandonats**
- S'han controlat 48 gats de carrer, dels quals:
  - 44 s'han esterilitzat i retornat a una colònia controlada
  - 4 s'han eutanasiat per ser portadors d'alguna malaltia.
- Es disposa d'un total de 17 colònies controlades de gats.
- S'han gestionat 14 llicències per a la tinença i conducció d'animals potencialment perillosos.

Prevenció i control de plagues.

Per evitar la proliferació de rosegadors i altres plagues a la via pública, es porta a terme una vigilància permanent d'edificis públics, xarxa de clavegueram i carrers en general de cara a detectar proliferacions i poder actuar ràpidament. És molt important en aquest programa la col·laboració de la ciutadania, avisant-nos de qualsevol incidència. S'han dut a terme,

S'han dut a terme,

- 57 controls rutinaris de desratització del clavegueram de tota la ciutat.
- 27 controls rutinaris de presència de plagues als 3 mercats municipals.
- 20 controls rutinaris de desratització a les rieres de Vilafranca.
- 117 control rutinaris en edificis municipals.
- S'han rebut i gestionat 169 avisos d'incidències a la via pública.
- S'han rebut i gestionat 45 avisos d'incidències en edificis municipals.

A més s'han retirat de la via pública, 631 coloms a través de gàbies captura instal·lades en alçada.

Control d'establiments de pírcings i tatuatges.

El Decret 90/2008, de 22 d´abril , pel qual es regulen les pràctiques de tatuatge, micropigmentació i pírcing, atribueix als ajuntaments la competència d'autorització i control sanitaris dels establiments on es realitzen pràctiques de tatuatge i/o pírcing.

- Fins a finals del 2013 a Vilafranca hi ha **5 establiments** dedicats a aquesta activitat, 2 dels quals han comunicat durant l'any en curs la seva obertura i estant en procés d'obtenir l'Autorització Sanitaria de funcionament. Durant l'any ha hagut també un cessament d'una activitat autoritzada l'any 2007.

- Durant el 2012 s'han realitzat 3 inspeccions a dos establiments de tatuatge i pírcing per tal de fer seguiment del compliment de la normativa. Les dues inspeccions han anat a càrrec del Servei de Salut Pública de la Diputació de Barcelona.

Prevenció de la legionel·losi a edificis municipals de pública concurrència,

En compliment del Decret 352/2004, en el qual s'estableixen les condicions higiènicosanitàries per a la prevenció i control de la legionel·losi, l'Ajuntament, com a titular d'instal·lacions susceptibles de ser transmissores de la legionel·la, porta a terme un programa de seguiment i manteniment a:

- 26 edificis municipals, en els quals s'han fet un total de 160 visites
- 3 fonts ornamentals que es controlen trimestralment
- 24 recs per aspersió que es controlen semestralment
- En total s'han pres 38 mostres d'aigua per detectar presència de legionel·la, només 1 de les mostres va donar positiu, per la qual cosa es van dur a terme els tractaments de xoc corresponents.

AJUNTAMENT VILAFRANCA DEL PENEDÈS

- 21 neteges i desinfeccions de la xarxa d'aigua sanitària, per tractar-se d'instal·lacions d'alt risc

Aquest any també **s'ha format a 18 persones de l'Ajuntament** amb una sessió de 2,5 hores, per tal de dur a terme **Autocontrols** en les seves instal·lacions, dins el programa de prevenció de legionel·la, tal com marca el Decret 352/2004, en el qual s'estableixen les condicions higiènicosanitàries per a la prevenció i control de la legionel·losi.
Aquest any també, la tècnica de protecció de la Salut i el tècnic d'esports han realitzat el curs de 25 hores que marca la normativa, per el manteniment higiènic-sanitari de les instal·lacions de risc front la legionel·la.

Control sanitari de piscines d'ús públic i de poliesportius

Té com objectiu principal avaluar les condicions higienicosanitàries d'aquests establiments d'ús públic.

En el cas de les **piscines**, caldrà que s'ajustin als requisits que determinen el decret 95/2000 i el decret 165/2001.

Pel que fa als poliesportius no existeix cap normativa especifica; en tot cas, caldrà que aquests establiments disposin de les condicions sanitàries escaients que permetin minimitzar els riscos associats a aquest tipus d'instal·lacions de concurrència pública.

Durant aquest any,

- S'han inspeccionat 2 instal·lacions de Vilafranca que disposen de piscines públiques i, en alguns casos també instal·lacions esportives. Les inspeccions han anat a càrrec del Servei de Salut Pública de la Diputació de Barcelona. Concretament s'han revisat les 2 instal·lacions que eren exteriors (ó sigui de temporada estival), les que són cobertes es faran durant els primers mesos del 2015.
- S'ha realitzat una ***jornada de formació en autocontrols*** per els titulars d'instal·lacions amb piscines d'ús públic del nostre municipi i d'altres del seu entorn més proper, dins de la comarca d'Alt Penedès. Finalment varen assistir els titulars de les 4 piscines de Vilafranca del Penedès, i la formació la va dur a terme un tècnic de la Diputació de Barcelona.

AJUNTAMENT VILAFRANCA DEL PENEDÈS

Prevenció i control del mosquit tigre, a causa de la creixent presència d'aquest mosquit a Vilafranca, enguany s'ha seguit amb el mateix programa d'actuacions iniciat l'any 2011. Es van dur a terme les següents actuacions:

- Informació actualitzada a la web municipal, amb enllaços d'interès, que donen resposta a la majoria de les preguntes que puguin formular els ciutadans/es sobre el tema del mosquit tigre.
- Atenció de trucades telefòniques i requeriments per millorar situacions de perill referent a l'atac del mosquit.
- Atenció de queixes ciutadanes a través de la OAC. Visites de comprovació a l'habitatge de la persona que efectua la queixa i als seus voltants per tractar de localitzar el focus de mosquits que l'afecten.
- Es va presentar l'exposició itinerant de la Diputació sobre el mosquit tigre anomenada "***El mosquit tigre un veí que ens incomoda***". Aquesta exposició es va dur a terme a les instal·lacions de la Capella de Sant Joan del nostre municipi durant la segona quinzena del mes de juliol. Aquest any, l'exposició va tenir el suport de dos audiovisuals, referents al tema tractat, els quals amenitzaven la visita i reforçaven positivament tot allò que s'exposava en els plafons de la exposició.
- Tractament d'embornals de la vila afectats amb la presència de larves de mosquit tigre. Tractament amb "Piriproxifent" , principi actiu molt potent. Pot tenir una permanència, si no plou, d'un mes ó 5 setmanes.

Aigües de consum humà

El *Reial Decret 140/2003, de 7 de febrer , pel qual s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà*, estableix que l'Ajuntament ha de dur a terme un nombre determinat de mostres a l'aixeta del consumidor. A Vilafranca, li correspon realitzar la presa d'unes 19 mostres.

Els paràmetres que s'han de controlar a l'aixeta del consumidor són, com a mínim: Olor, sabor, color, terbolesa, conductivitat, pH, amoni, bacteris coniformes, E. coli, coure, crom, níquel, ferro, plom, clor lliure residual i/o clor combinat residual. Quan es detecti un incompliment dels valors paramètrics, caldrà prendre una mostra en el punt de lliurament al consumidor.

Així doncs,

- S'han dut a terme 20 preses de mostra d'aigua a les aixetes de l'interior d'edificis
- En 1 de les mostres es va mirar únicament els nivells de Ferro, degut que feia referència a unes instal·lacions en les quals l'any anterior

havien donat un lleuger augment respecte la normativa. El resultat va estar de 60ug/l.(< 200 ug/l).

AJUNTAMENT VILAFRANCA DEL PENEDÈS

Gestió de denúncies de salubritat

Pel què fa a les demandes per part de la ciutadania i actuacions d'ofici, l'activitat màxima s'ha concentrat en les denúncies per manca de neteja de solars i proliferació de plagues.

- S'han obert 255 expedients, dels quals
    1. 135 han estat d'ofici o per derivacions
    2. 120 per demandes ciutadanes.

- S'han tancat 181 expedients, dels quals
    - 5 per manca d'higiene d'un habitatge
    - 92 per solars o patis en mal estat
    - 16 per molèsties d'animals de companyia
    - 1 per molèsties per coloms
    - 26 per presència de rosegadors
    - 10 per plagues d'insectes
    - 11 per mosquit tigre
    - 9 per abelles
    - 2 de control d'establiments alimentaris
    - 9 d'altres temes

- S'han emès 107 requeriments per solucionar problemes de salubritat
- En motiu del treball amb els expedients , l'inspector de l'entorn ha fet visites pels següents motius:
    - 262 per solars bruts
    - 62 per manca d'higiene en habitatges
    - 87 per problemes de rosegadors
    - 35 per problemes amb gats
    - 48 per problemes amb gossos
    - 37 per avisos d'abelles
    - 24 per mosquit tigre
    - 9 per escarabats o paneroles
    - 21 per altres tipus d'animals (coloms, formigues, orenetes, cucs, cotorres)

AJUNTAMENT VILAFRANCA DEL PENEDÈS

AJUNTAMENT VILAFRANCA DEL PENEDÈS

LA PROMOCIÓ I LA PREVENCIÓ DE LA SALUT

Joves Agents de Salut. Aquest programa es treballa conjuntament amb l'Oficina Tècnica de Joventut. S'ha realitzat una nova edició del curs, però aquesta vegada en format "d'estiu" ofert dins el catàleg del Jove Estiu.

- Hi han participat 20 joves d'entre 14 i 17 anys
- Ha constat de 25 hores de formació teòrica i 10 hores de pràctiques.

Joves Educadors per la Salut (JES). Conjuntament amb el Servei de Joventut i com a objectiu prioritari del Pla Local de Drogues de Vilafranca (Indrogs), durant l'any 2013 s'ha treballat per tal d'organitzar aquesta formació, adreçada a joves majors de 18 anys amb la voluntat de desplegar actuacions per afavorir la promoció de la salut entre la població jove des d'una òptica juvenil (amb i per als joves).

A finals del 2013 es va iniciar la formació teòrica dels 17 joves inscrits al programa, els quals han hagut de dissenyar un projecte d'intervenció. Pel 2014, 10 d'aquests joves podran comptar amb una beca de 300 euros per tal de desenvolupar alguns dels projectes que ells mateixos han dissenyat.

Pla Salut, Escola i Comunitat (PSEC). Vilafranca ha servit de programa pilot per al desenvolupament, per part de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, d'aquest programa. A través de la creació d'un equip operatiu transversal format per tècnics municipals i de la Generalitat dels àmbits de la salut, dels joves i de l'ensenyament, s'ha treballat amb l'objectiu d'inventariar els productes disponibles per als centres educatius, en l'àmbit de la promoció de la salut, alhora que s'ha dissenyat una eina informàtica per a la demanda d'aquests productes per part dels centres educatius. La demanda on line es dur a terme a través de l'apartat de tràmits de la web municipal. Des del mes de setembre fins el desembre, s'han rebut 46 demandes que han suposat la programació de 100 tallers als centres educatius.

Fira Vila Salut. Un dels objectius fonamentals de la regidoria de salut per al 2013 ha estat fomentar el treball al costat de les entitats de Vilafranca que treballen en l'àmbit de la salut. En motiu d'aquest treball, el diumenge 22 de setembre es va celebrar la Fira d'entitats de Salut Vila Salut, amb l'objectiu de donar a conèixer a la població aquestes entitats, i recollir fons per al desenvolupament de les seves activitats. La jornada va ser un èxit d'assistència i de participació i la comissió organitzadora han decidit tornar a repetir la fira pel 2014.

Programa de Salut Escolar. S'han dut a terme tallers a les escoles i instituts:

- Estima les teves dents, 8 escoles i 15 grups classe. Alumnat 375.
- Avui nosaltres fem l'esmorzar, 7 escoles i 13 grups classe. Alumnat 325.
- Educació sexual, 4 CES i 14 grups classe. Alumnat 420.

- Intel·ligència sexual, 4 CES i 14 grups classe. Alumnat 380.
- Esmorzem? 3 CES i 13 grups classe. Alumnat 390.

TOTAL ALUMNAT: 1890

I a nivell **preventiu**, dins el **Programa de Salut Escolar,** conjuntament amb l'Equip de Pediatria de l'Alt Penedès, s'ha:

- Revisat l'estat vacunal i el compliment de les visites preventives de 504 infants de 4 anys.
- L'Equip de Pediatria de l'Alt penedès ha vacunat directament als centres escolars:
  - 403 alumnes de 2n d'ESO, contra el tètanus i la diftèria aconseguint una cobertura vacunal del 82%.
  - 296 alumnes de 6è d'EP, contra la hepatitis A+B, aconseguint una cobertura vacunal del 75%,
  - 180 alumnes (noies) de 6è d'EP, contra el papilomavirus, aconseguint una cobertura vacunal del 93%.
  - 68 alumnes de 6è d'ESO, contra la varicel·la, aconseguint una cobertura vacunal del 61%, respecte dels qui encara no havien patit la malaltia.

Salut de capçalera. Des d'octubre de 2012 fins el juny de 2013, s'ha intervingut quinzenalment a ràdio Vilafranca amb un espai dedicat a la salut. En aquesta cas, l'objectiu és apropar els coneixements sobre la salut amb la intervenció de professionals de la medicina, infermeria, medicina natural, teràpies alternatives i fisioteràpia, entre d'altres oferint una visió holísitica de com les persones ens podem cuidar cada dia millor amb tot el que ja sabem del nostre cos.

Durant el 2013 s'han realitzat 13 intervencions, alguns dels temes han estat la meditació, l'alimentació, els pírcings i tatuatges, els problemes amb el son, etc.

Espai de Salut. A partir de l'octubre del 2013 iniciem un nou període de col·laboració amb Ràdio Vilafranca, en el qual volem apropar a la ciutadania les tasques que duen a terme les persones voluntàries que treballen en entitats de salut de Vilafranca. De moment, s'ha convidat a participar a les associacions: Ginesta, Diabètics de Catalunya i Lliga Reumatològica de Catalunya.

Participació a la Setmana de la Salut Mental. En motiu de la celebració del Dia Mundial de la Salut Mental, el 10 d'octubre, i per tal de donar a

conèixer la realitat de la Salut Mental a la ciutadania, per segon any consecutiu es va constituir la Taula de Salut Mental de l'Alt Penedès, formada per entitats de la comarca que treballen en el marc de la salut mental (Serveis de Salut Mental de l'Alt Penedès, El Turó Salut Mental Associació de familiars i amics, l'Associació Entrem-hi, la cooperativa Nou Verd SCCL, la Fundació Mas Albornà, la Fundació Amàlia Soler; el Grup de Treball Social de l'Alt Penedès, el Consell Comarcal de l'Alt Penedès i el Servei de Salut de l'Ajuntament de Vilafranca). Es van organitzar un seguit d'actes entre el 5 i el 14 d'octubre, com ara xerrades, exposicions. Algunes activitats van comptar amb la col·laboració del Centre Excursionista del Penedès, amb el lema *Mou-te per la Salut Mental.*

AJUNTAMENT
VILAFRANCA
DEL PENEDÈS

IN DROGS
pla de drogues
de vilafranca del penedès

El Pla de Drogues de Vilafranca està dinamitzat pel preventòleg del CAS de Drogodependències i es treballa conjuntament des de l'Oficina Tècnica de Joventut i el Servei de Salut, en 5 àmbits diferenciats. Enguany, s'han treballat 3 d'aquests àmbits:

Àmbit educatiu :

En aquest àmbit emmarquem totes aquelles actuacions preventives dirigides a la comunitat educativa i els diferents agents que hi participen.

- Seguiment del protocol de detecció, intervenció i derivació davant consums de drogues als centres educatius.
- Assessorament a centres educatius.

Àmbit comunitari

El Pla de Drogues està dirigit a tota la ciutadania. En aquest àmbit emmarcarem les actuacions de caràcter més universalista i també el treball específic en seguretat ciutadana, àmbit laboral, àmbit sanitari i de serveis socials, àmbit esportiu i mitjans de comunicació.

- 384 visites al SAFAD
- 3a Jornada de formació per a professionals.
- Assessorament a professionals

Àmbit lleure

En aquest eix, situem les actuacions dirigides a treballar les pràctiques de consum produïdes en el temps lliure, tant de dia com de nit. Es fa especial èmfasi en els menors d'edat consumidors de drogues i alcohol i en els usuaris d'oci nocturn.

- 1200 Packs RdR (reducció de riscos) Festa Major
- Jornada *Enganxa't a l'esport*

I a nivell **preventiu**, conjuntament amb l'Equip de Pediatria de l'Alt Penedès, s'ha:

- Revisat l'estat vacunal i el compliment de les visites preventives de 504 infants de 4 anys.

- L'Equip de Pediatria de l'Alt penedès ha vacunat directament als centres escolars:
  - 403 alumnes de 2n d'ESO, contra el tètanus i la diftèria aconseguint una cobertura vacunal del 82%.
  - 296 alumnes de 6è d'EP, contra la hepatitis A+B, aconseguint una cobertura vacunal del 75%,
  - 180 alumnes (noies) de 6è d'EP, contra el papilomavirus, aconseguint una cobertura vacunal del 93%.
  - 68 alumnes de 6è d'ESO, contra la varicel·la, aconseguint una cobertura vacunal del 61%, respecte dels qui encara no havien patit la malaltia.

AJUNTAMENT
VILAFRANCA
DEL PENEDÈS